

ham til Hans Majestæts Stadfæstelse, i saafremt denne bliver optagen deri. Det er alene dette Hensyn, som har afholdt os fra at tilraade Gjenoptagelsen af dette Punkt i Lovforslaget, nu, da det har vist sig, at vi heller ikke i det andet Thing kunne vente en saadan Hjælp, at vi formaaede at overvinde de Bestændigheder, som den høitærede Minister har mod Forslaget. Det er ikke uden Sorg, at vi opgive dette Forslag; thi vi tro i Virkeligheden, at det vil være et meget vigtigt Fremskridt til en livlig og dog sund og rolig Udvikling af de kirkelige Forhold. Noget, der jo netop paa en Tid som denne, da den Kamp mod Kirkens Liv og Lære, som længe har plumet og været ikke blot forudset, men ogsaa forudlagt, nu træder aabenlyst frem, ikke blot blandt den udannede og forsmættede Del af Befolkningen, men selv fra nogle af de mest Dannedes Side. Paa en saadan Tid er det vistnok mere end nogeninde nødvendigt, at den forældede Ordning af vort Kirkesamsfund bliver omdannet paa en Maade, som svarer til Tidens Krav, og vi havde haabet, at dette Skridt, hvor lille det end er, dog kunde have havt ikke saa ganske ringe Følger; men dette Haab er som sagt bristet for os. Naar vi da tilraade at opgive det for at være sikke paa, at Forslaget i Dvrigt kan blive til Lov, er det, fordi dette alligevel maa siges at indeholde væsentlige Goder. Det er jo for det Første et Fortrin, at de Bestemmelser, som hidtil kun fandtes i ministerielle Skrivelser eller kongelige Anordninger, her ere optagne i Lovsform og derved ere blevne saaledes slaaede fast, at de ikke kunne ændres uden Lovgivningsmagtens Samtykke. Alle ville derved tillige med Lethed kunne komme til Kundskab om, hvad der i denne Henseende er gjældende Lov og Ret, Noget, som ingenlunde tidligere har været Tilfældet. Jeg skal f. Ex. minde om, hvorledes den kongelige Resolution af 28de Januar 1859 er bleven forstaaet af Sjællands Biskop, men i alt Fald ikke af flere andre Biskopper saaledes, at Præsterne som en Følge deraf ikke skulde have Ret til at bruge deres Kirker udenfor den almindelige Gudstjeneste, hverken for sig selv eller for andre Præster, uden Tilladelse

fra Biskoppen, Noget, der har givet Anledning til meget udførlige Forhandlinger saavel i Pressen — jeg skal tillade mig at henvisse til „Danst Kirketidende“ for 1864 — som paa Roskilde Konvents Møder. Denne Opfattelse af den kongelige Resolution er nu her fuldstændig afværget ved Lovens Bestemmelser saavel i § 1 som i § 2. Ved den sidste Bestemmelse er det tillige forhindret, at saadanne Forhold skulle kunne indtræde oftere som det, der sandt Sted ifølge en ministeriel Skrivelse af 26de April 1862, hvorved det blev negtet Pastor Brandberg paa Bornholm at faae Udgang til Sognkirkerne der, selv om Sognepræsterne vare villige til at aabne dem for ham. Dette gav som bekjendt Anledning til den beklagelige og store Udrædelse af Folketirken, som denne Lov vel ikke vil være i Stand til at raade Bod paa, men som der dog er god Udsigt til omtrent samtidig at faae hævet, idet Pastor Brandberg, hvad jeg maa sige ved denne Leilighed tør meddele Thinget, er gaaet ind paa de Betingelser, som Kirkeministeren har stillet for, at han igjen kunde blive optagen i Folketirken, saaledes at vi tør haabe, at — vistnok inden næste Samling — den Udrædelse, der har fundet Sted, vil være for Størstedelen hævet, og at der vil være kommet en Balsmenighed paa Bornholm omkring Pastor Brandberg som et fuldstændig Led af Folketirken. Ligeledes er der i § 4 en Bestemmelse, som vi maa tillægge ikke ringe Vægt, idet nemlig hert er anerkjendt, at Flertallet af en Sognemenigheds Medlemmer har en Ret overfor Brugen af deres Kirke, som ikke kan berøves dem af Sognepræsten. Hidtil var det saa, at selv et Flertal af en Sognemenigheds Medlemmer ikke kunde faae Kirken aabnet for nogen anden Præst, saa snart Sognepræsten vægrede sig derved. Dette er nu her forandret, og vil det end ikke finde Sted meget hyppig, saa er det dog en meget vigtig Grundsætning, der her er anerkjendt, nemlig Menighedernes Ret over deres Kirke, uafhængig af Præsten. Man vil da ikke længere, som det tidligere har været, kunne betragtes som Sognetirkens Herre. I denne Henseende staar altsaa dette Lovforslag paa en vis Maade ved Siden af Loven om